

การพัฒนาแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยสำหรับ

นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

**The Development of Learning Road Map to Encourage Thai Language
Skill For Grade 7 to 12 of Demonstration School of
Suan Sunandha Rajabhat University**

บัวลักษณ์ เพชรงาม

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Bualak Petchngam

Demonstration school of Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand.

E-mail : beaurak.na@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนตามแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และ 3) เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยตามเกณฑ์มาตรฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster sampling) จำนวนทั้งสิ้น 189 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดทักษะภาษาไทยและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทย ประกอบด้วย ขั้นตอน องค์ประกอบ และกิจกรรมเพื่อการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีกระบวนการพัฒนา 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การศึกษาความต้องการนักเรียน เนื้อหาวิชา ปรัชญาและจิตวิทยาทางการศึกษา รวมทั้งเกณฑ์ ข้อปฏิบัติระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการพัฒนาแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทย 2) กำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน 3) การนำแผนที่เส้นทางที่สร้างขึ้นไปใช้ และ 4) การวัดผลและประเมินผล

* วันที่รับบทความ: 14 ธันวาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 27 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 28 ธันวาคม 2565

2. ผลการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนตามแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 189 คน จากการดำเนินการวิจัยมีข้อค้นพบคือ ทักษะภาษาไทยของนักเรียนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้แผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนความสามารถในทักษะภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลค่าประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการทดลองใช้แผนที่เส้นทางและหลังการทดลองใช้แผนที่เส้นทางมีค่าประสิทธิภาพ $E1=83.33$ ประสิทธิภาพ $E2=81.85$ ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนด ประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : การพัฒนา; แผนที่เส้นทางในการเรียนรู้; นักเรียนโรงเรียนสาธิต

Abstracts

The objectives of this research were 1) to develop a learning road map to encourage Thai language skill for students in grade 7-12 of Demonstration School of Suan Sunandha Rajabhat University. 2) to develop Thai language skill of students according to the developed learning road map, and 3) to determine the efficiency of the developed learning road map to encourage Thai language skill according to the standard. The sample of this study was obtained from a cluster sampling, totaling 189 students in semester 2, academic year 2020. The research instruments were the learning management plan, the Thai language skill test, and the questionnaire on students' opinions on the road map to enhance Thai language skills. Data were analyzed with mean, standard deviation, and t-test dependent.

The research results found that:

1. The result of the development of a road map to enhance Thai language skills consisted of steps, elements, and activities for creating a learning management plan to meet the needs of learners. The development process has four main steps: 1) A study of student needs, subject content, philosophy, and educational psychology, including criteria, rules, and regulations to be used as information in determining guidelines for the development of road maps to enhance Thai language skills. 2) Determine the principles, goals, objectives of the curriculum, content management, teaching activities, and teaching materials. 3) Using the generated line map. 4) Measurement and evaluation.

2. The results of the route map experiment. The researcher conducted an experiment with a sample of 189 grade 7 to 12 students. From the research conducted, the findings were that Thai language skill of grade 7 to 12 before and after using a learning road map to encourage Thai language skill had a statistically significant difference at the .01 level. The students' Thai language proficiency scores after studying were higher than before.

3. The results of the effectiveness of learning road map to encourage Thai language skill for grades 7 to 12 during and after the trial has an efficiency value $E1=83.33$ and efficiency $E2=81.85$, which accepted the research hypothesis that the performance of learning road map to encourage Thai language skill for grade 7 to 12 met the set criteria.

Keywords: The development; learning Road Map; Grade 7 to 12 of Demonstration school of Suan Sunandha Rajabhat University

บทนำ

ทักษะภาษาไทยเป็นรากฐานสำคัญในการเรียนรู้ศาสตร์ศิลป์สาขาวิชาต่าง ๆ ในส่วนของทักษะการอ่าน และการฟัง เป็นทักษะที่ผสมผสานสอดคล้องกันดังคำกล่าวที่ว่า ผู้อ่านมาก ฟังมาก ย่อมจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ดี โดยใช้ทักษะการอ่านส่งเสริมความฉลาดรอบรู้ ในส่วนของทักษะการพูดยิ่งย้าความสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการใช้ทักษะภาษาไทยในการดำเนินชีวิต เพราะทักษะการพูด คือ ทักษะของการสื่อสาร การแสดงความคิดเห็น การชี้แจงข้อมูล การนำเสนองานวิชาการ และการพูดโน้มน้าวใจ ตลอดจนมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างหมู่ การพูดที่ดีจะช่วยให้การสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างชัดเจน เมื่อฝึกฝนทักษะการพูดให้เกิดความชำนาญและแตกฉาน จะทำให้ประสบความสำเร็จในการสื่อสารของชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ อัจฉราวดี สวัสดิ์สุข (2542 : 86) ที่กล่าวว่า การพูด หมายถึง พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยการใช้ถ้อยคำน้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แววตา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง ทำให้เกิดความเข้าใจและตอบสนอง และในส่วนของทักษะการเขียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นทักษะยากที่สุด เพราะเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก รวมถึงความต้องการถ่ายทอดจากความคิดออกมาเป็นตัวหนังสือ ดังที่ สนิท ตั้งทวี (2545 : 153) กล่าวว่า ทักษะการเขียนเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารที่มีขั้นตอนหลายอย่าง อีกทั้งทักษะการเขียนยังช่วยส่งเสริมในการนำความรู้มาใช้ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงกล่าวได้ว่า ทักษะภาษาไทยเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับวิถีชีวิต จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาไปร่วมกันและสอดคล้องกัน ดังที่ พจน์ พจนพานิชย์กุล (2556 : ออนไลน์) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติงานนั้นจำเป็นที่จะต้องใช้ทักษะในการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมไปถึงการแสดงด้วยท่าทาง โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ผู้ปฏิบัติงานควรมีการฝึกเพื่อเพิ่มทักษะในการสื่อสารให้เหมาะสมกับกาลเทศะ สามารถเลือกใช้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาในการสื่อความหมายให้ชัดเจน เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาข้างต้น พบว่า ทักษะภาษาไทย ทั้งทางด้าน การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน เป็นทักษะที่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรเร่งให้การพัฒนา ผู้ที่สามารถใช้ทักษะภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต การ

จัดการเรียนการสอนเป็นหลักสำคัญอันจะช่วยส่งเสริมศักยภาพด้านทักษะทางภาษาไทยของผู้เรียนทุกคนได้ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร จึงต้องการที่จะพัฒนาแผนที่เส้นทางการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยสำหรับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งแผนที่เส้นทางการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแผนการพัฒนาทักษะภาษาไทยที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียนและเป็นการบูรณาการทักษะการฟังเข้ากับการเรียนรู้ของทักษะภาษาไทยด้านอื่น ๆ อย่างสอดคล้องเหมาะสม เริ่มต้นจากการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างรู้คุณค่าสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, การพัฒนาทักษะการพูดเป็นเน้นวิชาการสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, การพัฒนาทักษะการเขียนสร้างสรรค์ป็นความคิดสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, การพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์เจาะวิชาการสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, การพัฒนาทักษะการพูดถกเถียงด้านโน้มน้าวใจสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และการพัฒนาทักษะการเขียนวิเคราะห์สื่อสารอย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อจะเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนได้ความรู้ และนำความเข้าใจจากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองและมีความสุขในการเรียนรู้ รวมถึงครูผู้สอนได้นำแผนที่เส้นทางการเรียนรู้ไปใช้เสริมสร้างและการพัฒนาทักษะภาษาไทยให้กับผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนตามแผนที่เส้นทางการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยตามเกณฑ์มาตรฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ Pretest-Posttest Control Group Design และแบบ Static Group Comparison Design โดยทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 189 คน ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 การวิจัยนี้มีกระบวนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

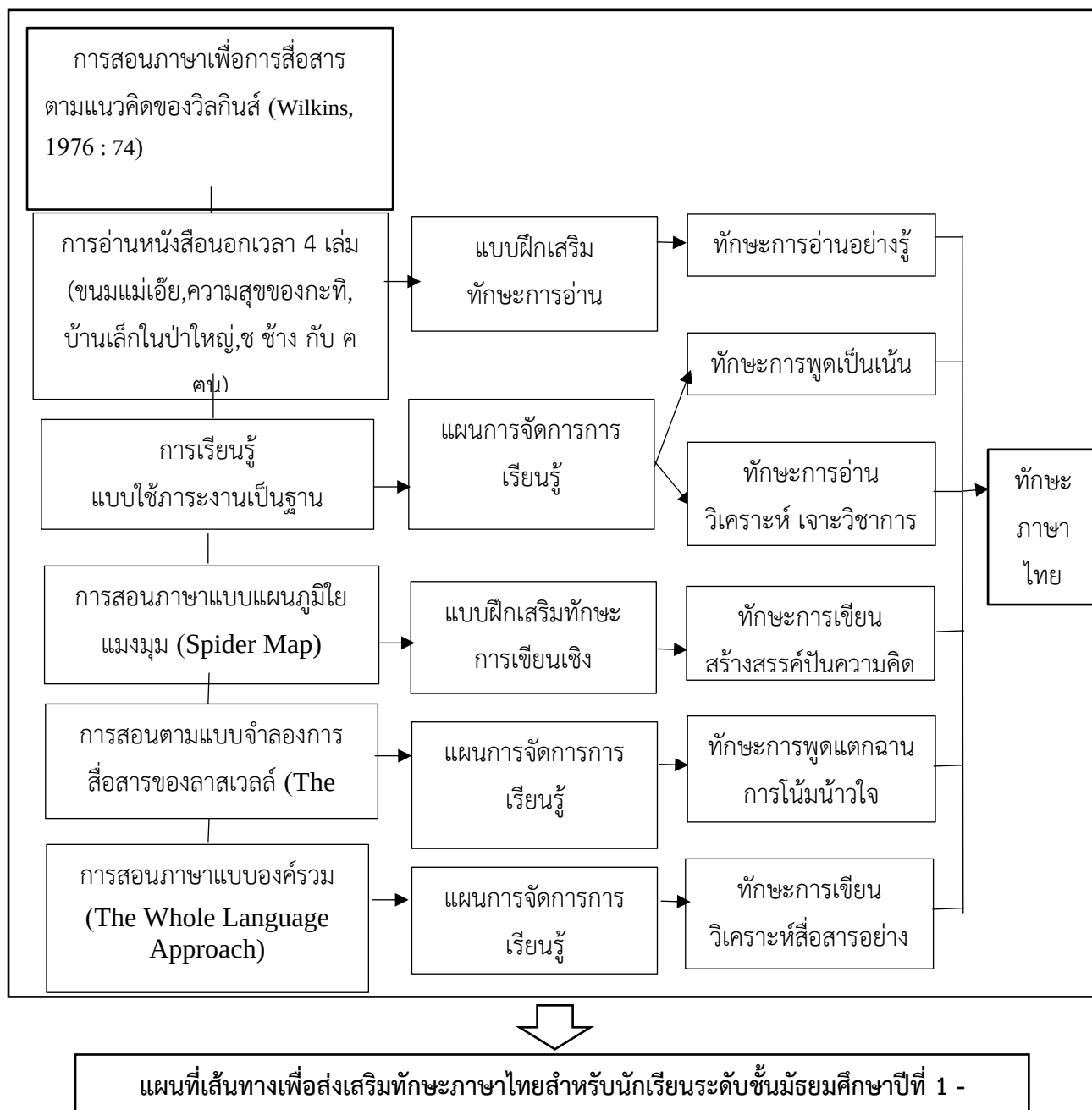
1. การทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 189 คน ในภาคเรียนที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้
3. การสรุปผลการเรียนรู้และทดสอบหลังเรียน

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตรวจสอบความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวน (Homogeneity of variance) ของคะแนนทักษะทางภาษาของกลุ่มตัวอย่าง แล้วทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้ค่าสถิติ t (t-test independent) ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พร้อมหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอันดับที่ของสเปียร์แมน (Spearman's rank correlation coefficient)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ได้แก่แนวคิดของวิลกินส์ (Wilkins, 1976 : 87) เรื่องการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative language teaching) แนวคิดของ คูเนย์ Cooney (1975 : 56) ได้ให้ความหมายของการสอนอ่านแบบปฏิบัติการสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการสอนอ่านหนังสือนอกเวลา จำนวน 4 เล่ม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาแบบใช้ภาระงานเป็นฐาน (task-based learning) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยการสอนภาษาแบบแผนภูมิใยแมงมุม (Spider Map) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบจำลองการสื่อสารของลาสเวลล์ (The Lasswell model) และการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม (The Whole Language Approach)

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้จึงเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถด้านทักษะภาษาไทย ดังนี้

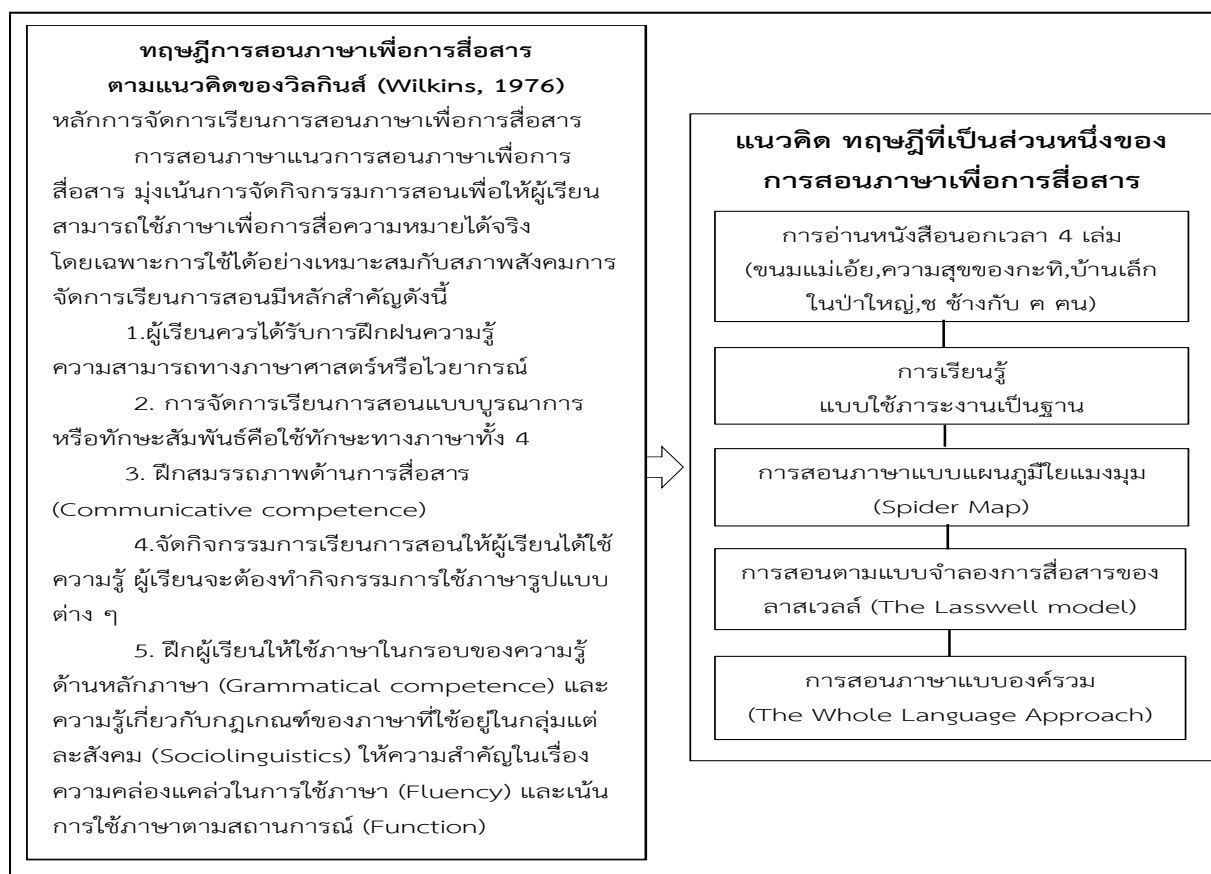

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมุ่งเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก โดยผลการวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการพัฒนาพัฒนาแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยข้อนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยได้ศึกษาและนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะภาษาไทยมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ โดยยึดหลักการของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดของ วิลกินส์ (Wilkins, 1976 : 85) อันประกอบด้วย การอ่านหนังสือนอกเวลา 4 เล่ม (ขนมแม่เอ๊ย, ความสุขของกะทิ, บ้านเล็กในป่าใหญ่, ช้าง กับ ค คน) การเรียนรู้แบบใช้ภาระงานเป็นฐาน การสอนภาษาแบบแผนภูมิใยแมงมุม (Spider Map) การสอนตามแบบจำลองการสื่อสารของลาสเวลล์ (The Lasswell model) และการสอนภาษาแบบองค์รวม (The Whole Language Approach) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังรูปที่ 1

แผนภาพที่ 2 การพัฒนาแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทย

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมของร่างแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แล้วนำผลการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ผลการตรวจสอบด้วยวิธีการประเมินความเหมาะสมของร่างแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	X	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. หลักการของแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยมีความเหมาะสมกับทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยเหมาะสมกับทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. วัตถุประสงค์ของแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยมีความชัดเจน สามารถแสดงถึงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
4. สารการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมทักษะภาษาไทย	5.00	0.00	มากที่สุด
7. สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับสารการเรียนรู้	4.70	0.22	มากที่สุด
8. การวัดและประเมินผลเหมาะสมสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและวัตถุประสงค์	4.80	0.45	มากที่สุด
9. การวัดผลและประเมินผลเหมาะสมสอดคล้องกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.60	0.55	มากที่สุด

10. แผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยสามารถนำไปใช้ได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.89	0.03	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า แผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้สอนได้จริง

2. ผลการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนตามแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนตามกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ในแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทย ซึ่งก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทดสอบความสามารถในทักษะภาษาไทยก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความสามารถในทักษะภาษาไทยก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	X	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	189	60	27.62	1.89	-37.656**	.000
หลังเรียน	189	60	49.11	1.41		

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะภาษาไทยของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการใช้แผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยประเมินความสามารถในทักษะภาษาไทยในระหว่างเรียน ตามขั้นตอนการเรียนรู้ตามแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทย จากแบบประเมินและให้คะแนนตามระดับคุณภาพ 3 ระดับ เป็นคะแนนในระหว่างเรียน (E1) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสามารถในการทักษะภาษาไทย ระหว่างเรียนรู้ด้วยแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การเรียนรู้การสอน ความสามารถ ในทักษะภาษาไทย	ภาระงาน		ชิ้นงาน		ผลงาน		รวม		การ แปลผล
	ความรู้		การนำเสนอ และ ประเมินตนเอง		การปฏิบัติ กิจกรรมการ สื่อสารและ นำเสนอ				
	X	S.D.	X	S.D	X	S.D	X	S.D	ระดับ
1.การฟังและการดู	2.55	0.70	2.53	0.70	2.56	0.70	2.55	0.70	ระดับดี
2.การอ่าน	2.53	0.70	2.54	0.71	2.52	0.71	2.53	0.71	ระดับดี
3.การเขียน	2.35	0.71	2.34	0.71	2.33	0.71	2.34	0.71	ระดับดี
4.การพูด	2.57	0.72	2.56		2.55	0.71	2.56	0.72	ระดับดี
รวมจำนวน 189 คน	ได้ค่าระดับ 1 = 5 คน ได้ค่าระดับ 2 = 60 คน ได้ค่าระดับ 3 = 124 คน								
ค่าเฉลี่ย	2.5	0.75							
คะแนนเต็ม	3								
คะแนนประสิทธิภาพ	83.33								

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนความสามารถในทักษะภาษาไทย ระหว่างเรียนรู้ด้วยแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนจำนวน 189 คน มีคะแนนความสามารถในทักษะภาษาไทยระดับ 1 = 5 คน ได้ค่าระดับ 2 = 60 คน ได้ค่าระดับ 3 = 124 คน ตามลำดับ ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 2.5 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.75 สรุปคะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) = 83.33

3. ผลการหาค่าประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัยได้ประเมินประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยโดยเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความสามารถในทักษะภาษาไทย เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้กับความรู้หลังการจัดการเรียนรู้ E1/E2 โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ไม่ต่ำกว่า 80/80 โดยใช้สูตร E1/E2

ตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียน
สาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ/เกณฑ์	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	แปลความหมาย
E1/80	30	25.00	83.33	เป็นไปตามเกณฑ์
E2/80	60	49.11	81.85	เป็นไปตามเกณฑ์

จากตารางที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการทดลองใช้และหลังการทดลองใช้ ประสิทธิภาพ E1=83.33 ประสิทธิภาพ E2=81.85 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดว่า ประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางในการเรียนรู้สำหรับเสริมสร้างทักษะภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนั้น ผลการวิจัยยังมีความสอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยหลักการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นสากลในลักษณะการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยควบคู่กับแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative language teaching) ของ Wilkins (1976 : 86) พร้อมกับผนวกการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเข้าร่วม อาทิ การสอนอ่านแบบปฏิบัติการของ Cooney (1975 : 56) กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาแบบใช้ภาระงานเป็นฐาน (task-based learning) การสอนภาษาแบบแผนภูมิใยแมงมุม (Spider Map) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดแบบจำลองการสื่อสาร (The Lasswell model) ของ Lasswell (1948 : 37-40) และการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม (The Whole Language Approach) ทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติและแสดงออกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้อย่างหลากหลายวิธีการ เช่น การอ่าน การพูด การเขียน หรือแผนผัง ตลอดจนได้มีส่วนร่วมอย่างหลากหลายในการเรียนทั้งการเรียนแบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์ (2539 : 97) กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องจัดการเรียนรู้สัมพันธ์ทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทักษะภาษาไทยไว้ว่าจะต้องจัดสอนให้ทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ในบทเรียนแต่ละบทจะต้องให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝน

ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนไปพร้อม ๆ กัน อีกทั้งการสอนภาษาใดก็ตามต้องประกอบด้วยการใช้ภาษาหลักภาษา วรรณคดีและสอดแทรกวัฒนธรรมของภาษานั้น ๆ สำหรับการใช้ภาษานั้นประกอบไปด้วยทักษะทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ในแง่ของการสื่อสารนั้นประกอบไปด้วยทักษะที่ใช้ในการรับสาร (Receptive Skill) ซึ่งได้แก่ทักษะการฟัง การอ่าน ทักษะการส่งสาร (Expressive Skill) ซึ่งประกอบไปด้วยทักษะการพูดและการเขียน โดยทั่ว ๆ ไปนั้นการสอนภาษาไทยจะสอนเพียงทักษะใดทักษะหนึ่งไม่ได้จะต้องมีการสอนทักษะอื่นๆ สอดแทรกลงไปด้วย

จากผลการศึกษาการทดลองใช้แผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยกับกลุ่มตัวอย่างยังชี้ให้เห็นว่าทักษะภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการใช้แผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนความสามารถในทักษะภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน เพิ่มขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมรูปแบบการสอนแบบบูรณาการที่มีความยืดหยุ่น แต่ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอนซึ่งมีวิธีการเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมถึงได้แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียนทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ สอดคล้องกับศิริทิพย์ รักษาสัตย์ (2557: 57-67) กล่าวว่า การบูรณาการ หมายถึง การนำเอาศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเชื่อมโยงเข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งการบูรณาการในงานวิจัยนี้หมายถึง การจัดการเรียนรู้ให้สัมพันธ์ทักษะโดยฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้สัมพันธ์กัน

รวมถึงผลประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการทดลองใช้ ประสิทธิภาพ $E1 = 83.33$ ประสิทธิภาพ $E2 = 81.85$ ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย ที่กำหนดว่าประสิทธิภาพของแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทย ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สอดคล้องกับ พิจิตรา ที่สุกะ (2556 : 65) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานวิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งผลการประเมินหลักสูตรโดยค่าประสิทธิภาพของกระบวนการได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ($E1$) 80.00 และประสิทธิภาพของผลผลิตได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ($E2$) 83.56 ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน พบว่า ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังทดลองรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานนักศึกษาวิชาชีพครูมีความรู้หลังสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของนักศึกษาโดยรวมอยู่ระดับสูงมาก

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีการแบ่งกลุ่มย่อย จับคู่ และเป็นรายบุคคลนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา แสดงความคิดเห็นร่วมกัน พร้อมกันได้ปฏิบัติงาน สรุปผล และนำเสนอผลงานซึ่งกันและกัน โดยต้องอาศัยระยะเวลาในการทำกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นควรกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมให้เพียงพอ และพอเหมาะกับกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและทำกิจกรรมอย่างครบถ้วน

2. ควรมีการพัฒนาแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นต่าง ๆ เช่น ระดับชั้นประถมศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และการศึกษานอกระบบ เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนที่มีความสามารถกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยผ่านการสอนตามแผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ได้ข้อมูลความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่า แผนที่เส้นทางเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาไทยเหมาะกับนักเรียนกลุ่มใดมากที่สุด อันจะส่งประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พจน์ พจนพานิชย์กุล. (2556). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคล. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2562. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/potarticle/>
- พิจิตรา ทีสุกะ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็นฐานวิชาการพัฒนาหลักสูตรสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริทิพย์ รักษาสัตย์. (2557). รูปแบบการเรียนการสอนการคิดไตร่ตรองของนักศึกษาครู. วารสารร่มยสาร. 12 (1), 57-67.
- สนิท ตั้งทวี. (2545). การพัฒนากระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” สอนภาษาไทยโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร: ชารอักษร.
- สุจริต เพียรชอบ, และสายใจ อินทร์มพรรย์. (2539). วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉราวดี สวัสดิ์สุข. (2542). *กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6).

กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cooney,T.J, E.J Davis and and K.B Henderson. (1975). *Dynamics of Secondary and Mathematics*. Boston: Houghton Mifflin Co.

Lasswell, H.D. (1948). *The Structure and function of communication in society*. In L. Bryson(Ed.), *The communication of ideas* (pp.37-40). New York : Harper.

Wilkins, D.A. (1976). *Notional Syllabus*. Hong Kong: Oxford University Press.